

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1980 m.

KOVO

27 d.

Ketvirtadienis

Nr. 38 (4078)

KJHJHJHJHJ

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Naujas jaunujų specialistų papildymas

Siuo metu rajono ūkiuose dirba 157 agronomai, zootechnikai, vet. gydytojai, inžinieriai, buhalteriai-ekonomistai, turintys aukštąjį išsilavinimą. Ir 769 žemės ūkio specialistai, baigę specialiasias vidurines mokyklas.

Ir štai rajono žemės ūkio specialistų šeima susilaukė naujo jaunujų specialistų papildymo.

Pirmadienį Anykščių miesto LDT vykdomojo komiteto salėje įvyko rajono vadovaujančių partinių, tarybinių ir žemės ūkio valdybos darbuotojų susitikimas su jaunaisiais žemės ūkio specialistais, tik ką baigusiais žemės ūkio technikumus ir paskirtais dirbti į Anykščių rajono žemdirbių kolektyvus.

Susitikimo metu rajono žemės ūkio valdybos viršininkas A. Dačiulis, nuosirdžiai pasveikinęs atvykusius jaunuosius specialistus, kurių tarpe 14 agronomų, 25 zootechnikų, 6 veterinarijos felčerių ir 4 statybos technikai, palinkėjo jiems kuo geriausios sėkmės pradant pirmuosius savarankiško darbo žingsnius. Jis pabrėžė, jog labai svarbu jauniems specialistams kuo tvirtiau įaugti į žemdirbių kolektyvus, su jaunatviška energija ir ryžtu siekti įgyvendinti įgytas mokslo žinias į gamybą. Sprendžiant sudėtingus gamybos organizavimo klausimus, nugalint pasireiškusius darbe sunkumus, jauniems specialistams visada patarėjais ir pagalbininkais taps ūkių vyriausieji specialistai, ūkių vadovai ir žemės ūkio valdybos specialistai, jiems į pagalbą ateis partinės, profsąjunginės ir komjaunimo organizacijos.

Susitikimo iškilnėse buvo išsakyta nemaža gražių linkėjimų jaunosios specialistų pamainos atstovams, kad jie, pradėdami savarankiško darbo biografiją laukininkystės

brigadininkais ar padalinių vadovais, fermų vedėjais kolūkiuose ar gyvulininkystės brigadininkais tarybiniuose ūkiuose, veterinarijos felčerių ar statybos darbų vykdytojų pareigose, ir ateityje gilint savo žinias, kad savo tiesioginį darbą siektų suderinti su neakivaizdinio mokymusi aukštosiose mokyklose.

Nuosirdumo ir dėkingumo žodžiai buvo išsakyti Buivydžių, Alantos, Joniškėlio, Mičiurino vardo, Kauno Mičiurino vardo, Seduvos, Vabalinkų ir Grudzinių technikumų dėstytojų kolektyvams, kurie paruošė, išaukštinę ir įskiepė meilę žemės ūkio darbuotojų profesijai šiame jaunųjų specialistų būriui.

Apie pirmuosius savarankiško darbo metus žemdirbių kolektyvuose, apie suteiktas jiems palankias darbo ir buitines sąlygas, galimybes aktyviai dalyvauti visuomeninėje veikloje susitikimo metu mintimis pasidalijo Surdegio kolūkio zootechnikė-selektininkė B. Juospaitytė ir „Lenino keliu“ kolūkio augalų apsaugos agronomė N. Sepikaitė, o nukreiptų dirbti į mūsų rajoną jaunųjų specialistų vardu kalbėjo Joniškėlio Mičiurino vardo žemės ūkio technikumui auklėtinis E. Taraškevičius.

Didelės sėkmės darbuose, išlivermės, atkaklumo ir ryžto, aktyvaus dalyvavimo komjaunimo ir kitų visuomeninių organizacijų veikloje jauniems žemės ūkio specialistams palinkėjo LLKJS Anykščių rajono komiteto pirmoji sekretorė R. Navašinskienė, žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komiteto pirmininkas J. Krengauskas, LKP Anykščių rajono komiteto antrasis sekretorius D. Grabusovas, LTSR žemės ūkio ministerijos žemėtvarkos valdybos viršininkas A. Petraitis.

„K. d.“ Inf.

DŽIUGIŲ PERMAINŲ KELIĄ APMĖSTANT

J. DAILYDĖ

LKP Anykščių rajono komiteto sekretorius

Pasitinkant šlovimą V. Lenino gimimo 110-ųjų metinių jubiliejų ir Tarybų valdžios Lietuvoje atkūrimo 40-mečio sukaktį yra ką prisiminti, yra kuo pasididžiuoti ir Anykščių krašto darbo žmonėms. Anykštėnai su pasididžialybe kalba apie tai, kad mūsų žemietis Antanas Didžiulis kartu su savo žmona Sarafima, būdami emigracijoje, artimai bendravo su V. Leninu ir jo šeima, kad didelė dalis V. Lenino korespondencijos konspiracijos sumetimais buvo siunčiama A. ir S. Didžiulių vardu. A. Didžiulis padėjo V. Kapsukui palaikyti tampsnius ryšius su V. Leninu. Nemirtingos Lenino idėjos visais laikais kėlė Anykščių krašto darbo žmones į kovą už aviesesnę ir laimingesnę gyvenimą.

Jeigu nors trumpam sugrįžtume į 1939–40 metų Anykščius, matytume, kaip tarybinės santvarkos metais neatpažįstamai pasikeitė ne tik rajono centras, bet ir jo apylinkės, kaip socializmo sąlygomis išaugo žmogus, kokios reikšmingos permainos įvyko ekonomikoje ir socialinio gyvenimo srityje.

1940 metų pradžioje Anykščiuose buvo tik dvi pradinės mokyklos ir viena progimnazija. Joje mokėsi apie 300 vaikų ir dirbo 15–16 mokytojų. Miestelyje privačia praktika vertėsi 4 gydytojai, tačiau nei ligoninės, nei gimdymo namų nebuvo. Stambiausioje to meto Karazių vyno gamykloje dirbo 30–50 darbininkų. Kitos žmonės teturėjo vos po 2–5 darbininkus. Daugelis anykštėnų buvo samdiniais aplinkiniuose dvaruose ir buožių ūkiuose arba uždarbiaudavo prie statybų, kelių remonto ar moliaracijos darbų. Todėl jau pirmomis Lietuvos paskelbimo tarybine respublika dienomis anykštėnai, LTSR nusipelnusio mokytojo, aktyvaus istorinių įvykių dalyvio P. Sulgos žo-

džiais tarant, su neregėtu entuziazmu prisidėjo prie Tarybų valdžios iškovojimo įtvirtinimo. Per nepilną savaitę buvo nacionalizuotos visos stambesnės įmonės: elektrinė-malūnas, vyno gamykla, paruošė, pleninė ir kt. Mitingų ir kitų gauseny susirinkimų metu buvo vedamas platus aiškinamasis agitacinis darbas.

Su dideliu džiaugsmu buvo sutikta žinia apie vidurinės mokyklos ir ligoninės Anykščiuose atidarymą, apie teikiama nemokama medicininį gyventojų aptarnavimą. Kai Tarybų Lietuvos žmonių taikų kūrybinį darbą staiga nutraukė pasaulišką hitlerinų grobių agresija, drauge su visų brolišku tarybinių respublikų darbo žmonėmis į šventą kovą prieš vokiškus okupantus pakilo ir anykštėnai. Vien tik Anykščių rajono teritorijoje tuo slogiu vokiškosios okupacijos laiku su ginklu rankose kovojo „Patvariųjų“, Gražinos, Zemaitės, „Audros“ partizanų būrių kovotojai. Pastoviai jiems talkininkavo šimtai ryšininkų, rėmėjų ir pagrindininkų. Visada su didele pagarba mes kalbame apie karo frontuose užgriūtus ir dabar tvirtai žengiančius veržlaus gyvenimo rikiuotėje Didžiojo Tėvynės karo veteranus: B. Puteikį, J. Kalinką, A. Slavenską, V. Barkauską, A. Salgunovą, S. Bulovą-Ceponių, M. Korolį-Megkovą, V. Radušį, S. Samšonovą, V. Rinkevičių ir daugelį kitų, kurie aktyviai dalyvavo atstatant karo nuniokotas rajono gyvenvietes, kuriant kolūkius, organizuojant platų politinį-aiškinamąjį darbą Anykščių rajono gyventojų ir ypač jaunimo tarpe.

Daug teigiamų pakitimų įvyko Anykščių žemėje pokario metais. Tam sudarė

palankias sąlygas Tarybų valdžia, išmintingas Komunistų partijos vadovavimas, tarybinių respublikų bendradarbiavimas ir savitarpio pagalba.

Neatpažįstamai pasikeitė Tarybų valdžios metais Anykščiai, Kavarskas, Troškūnai, Svėdasai ir kitos rajono gyvenvietės. Rajono centras pasipuošė naujais gražiais gyvenamųjų namų kvartalais, jame buvusias techniškai atsilikusias ir mažas amatininkų dirbtuves pakeitė modernios šiuolaikinės pramonės įmonės ir susivienijimai, visiškai naujai susikūrė stambios statybinės organizacijos. Miesto A. Baranauko aikštė papuošė universalūs kultūros rūmai, universalinė parodo salė, išsiplėtė arba naujai buvo pastatyti erdvūs pastatai, Builnio gyventojų aptarnavimo kombinato, Knygyno ir Taupomosios kasos darbuotojų. Dabar statoma didelė 1280 vietų trečioji vidurinė mokykla, rekonstruojamas viešbutis, kyla modernūs vaistinės pastatai, iš pagrindų tvarkomas miesto parkas, įrengiama nauja A. Vienuolio aikštė, kurioje po metų bus pastatytas paminklas rašytojui.

Baigiama ruošti rajoninės bibliotekos, Jaunavedžių rūmų, Prekybos centro, stambios Anykščių profesinės techninės mokyklos pastatų projektai. O vienuoliktą penkmečio metais numatoma pastatyti užtvanką ant Sventosios, rekonstruoti poilsio namų korpusus, įrengti miesto valymo įrengimus, atiduoti į eksploataciją poliklinikos pastatą. Charakteringa ir tai, kad žvilgsnį patraukia vis gražėjančios ir besiplečiančios kalno gyvenvietės. Gražias gyvenvietes išsistatė Elmininkų bandymų stoties, Sodninkų tarybinio ūkio „Atžalyno“, „Svyturio“, „Gintaro“, Svėdasų,

Šeši milijonai variklių

Kauno „Elektros“ elektromechaninėje gamykloje meistro Povilo Sidlauskio vadovaujama brigada surinko 6-milijoną mažagabaritinį elektros variklį. Šių variklių gamybą įmonė pradėjo 1957 metais.

NUOTRAUKE: meistrą P. Sidlauską ir jo brigados narius sveikina gamyklos komjaunimo sekretorė Violeta Tiškevičienė. G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

LLKJS RK II plenumas

Įvyko LLKJS Anykščių rajono komiteto II plenumas, kur buvo svarstomas klausimas: „Pirminių komjaunimo organizacijų uždaviniai, tobulinant jaunimo darbinį auklėjimą, mobilizuojant komjaunimą ir jaunimą sėkmingam X penkmečio užbaigimui, vykdam TSKP lapkričio plenumo nutarimus“. Šiuo klausimu pranešimą perskaitė LLKJS Anykščių rajono komiteto pirmoji sekretorė R. Navašinskienė. Plenumas pasisakė „Gimtosios žemės“ kolūkio mechanikas-inžinierius A. Ter-

minkas. „Gintaro“ kolūkio ekonomistė R. Meškauskaitė, BGAK autoalkalvis A. Navickas, Svėdasų vidurinės mokyklos mokytojas A. Kirvela, ATJ inžinierius R. Sargūnas, „Aukštakalnio“ kolūkio agronomas V. Butkevičius, Elmininkų eksperimentinio ūkio agronomas R. Benulis ir kiti komjaunimo šeimoms atstovai. Tiek pagrindiniame pranešime, tiek plenumo dalyvių pasisakymuose buvo kalbama, ką pirminės komjaunimo organizacijos pasiekė, vykdydamos TSKP lapkričio plenumo nu-

tarimus, aptartos problemos. Didelis dėmesys buvo skiriamas darbiniam auklėjimui, profesiniam moksleivių orientavimui, komjaunimo vaidmens stiprinimui, neseniai vykusios komjaunimo lenininės įskaitos aptarimui, politinio švietimo, vakarinio mokymosi ir kitiems pirminėms komjaunimo organizacijos aktualioms klausimams.

Plenumo dalyvavo ir taip pat kalbėjo LKP Anykščių rajono komiteto partinės komiteto pirmininkas N. Miševičius.

„K. d.“ Inf.

Džiugių permąnų kelią apmąstant

atka tai iš prast.

Pažymint šlovę ir prolektarinę revoliuciją Lietuvoje ir Lietuvos Kompartijos įkūrimo 50-mečio jubilėjų, beveik du mėnesius vyko savaitės, labai stambus, susilaukęs gero rajono gyventojų įvertinimo renginys — rajono apylinkių ir miestų kultūros dienos Anykščių mieste.

Anykščiuose taip pat įvyko zoninė eksperimentinė dainų šventė, II-asis žemėlių saskrydis, XII-oji tradicinė knygos šventė. Svarbius uždavinius tenka spręsti rajono kultūros švietimo darbuotojams, dirbančiams ir besimokančioms kolektyvams, ruošiantis Jubilėjų respublikinei dainų šventei. Aštuoniolika meno saviveiklos kolektyvų ir daugiau kaip 500 saviveiklininkų yra dainų šventės kandidatų sąrašuose.

Didelė ir gražia, palikusia gilų įspūdį anykštėnams šventė buvo praelty metų pabaigoje surengtos Panevėžio miesto kultūros dienos mūsų rajone. Aple aštuonis šimtus panevėziečių, skambios dainos ir išraiškingo šoklo meistrų, liaudies meno entuziastų aplankė visus rajono miestus ir stambesnes kaimo gyvenvietes, maloniai nusistebindami anykštėnus aukštu saviveiklininko meno lygiu, gera koncertų ir parodų organizacija.

Telgiama, kad kultūros dainų metu vyko aktyvus panevėziečių ir anykštėnų bendradarbiavimas, susipažįstant su dirbančiųjų kolektyvų pasiekimais, uždaviniais ir perspektyvomis.

Telsėtai gali savo pasiekimais pasididžiuoti mūsų rajono žemdirbiai. Už pasiekimus laukininkystėje, susumavus 1979 metų socialistinio lenktyniavimo rezultatus, anykštėnai žemdirbiai iškovoję LKP Centro Komiteto ir LTSR Ministrų Tarybos pereinamąją raudonąją vėliavą, tapdami lenktyniavimo nugalėtojais trečioje rajonų ekonominėje grupėje. Rajone palyginti sparciais tempais vyksta žemės ūkio gamybos koncentracija ir

specializacija. Siuolaikiniai gyvulininkystės fermų kompleksai yra pastatyti „Lenino keliu“, „Anykščių šilėlio“, „Vienybės“, „Gegužės pirmosios“, Surdegio kolūkuose, Sodinininkystės tarybiname ūkyje. Dabar baigiamas pastatyti stambus mechanizuotas klaučių auginimo kompleksas Svėdasuose. Daugelyje ūkių vyksta gamybinių pastatų išplėtimas ir rekonstrukcija. Žemės ūkio gamybos koncentravimas ir specializavimas įgalins rajono žemdirbius artimiausiu metu žymiai pakelti darbo našumą, gaminti žemės ūkio naudingų vlenetui daugiau ir pigesnę produkciją.

Sprendžiant žemės ūkio produktų gamybos didinimo uždavinius, be abejo, yra nemaža ir problemų bei sunkumų, tačiau šiems sunkumams ir kliūtimis įveikti reikia dar labiau gerinti organizacinį darbą, kurybiškiau išvystyti socialistinio lenktyniavimo sąjūdį kiekviename žemdirbių kolektyve, kad 1980 metais taptų lenkinio, spartuoliško darbo metais.

Rajono ūkininkų organizacijų vadovai, sprenddami svarbius gamybos ir ekonomikos klausimus, pastovų dėmesį skiria švietimo, kultūros ir sveikatos apsaugos įstaigų materialinės bazės stiprinimui, jų veiklos gerinimui. Vien tik per paskutiniuosius penkerius metus, panaudojus kooperuotas kolūkių lėšas, pastatyta šešios pradinės, Traupio aštuonmetė ir Kurklių vidurinė mokyklos, Svėdasų vidurinė mokykla bendrabutis ir 8-ųjų butų gyvenamas namas mokytojams. Dabar rekonstruojamas Svėdasų vidurinė mokykla pastatas, ruošiamas projektinė dokumentacija Viešintų ir Debeikių vidurinių mokyklų statybai. Daugėja rajone ir kultūrinės paskirties pastatų.

Nauji kultūros namai pastatyti arba rekonstruoti „Atžalyno“, „Už taiką“, Surdegio, „Aušros“, Svėdasų, „Lenino keliu“, „Vienybės“ kolūkuose. Šiuo metu statomi Viešintų ir Kurklių zoniiniai kultūros namai.

Stiprinant rajono kultūros švietimo įstaigų materialinę

bazę, ir ypač kaime, dedamas rimtas pamatas meno saviveiklos gamybinuose kolektyvuose vystymui, gražių ir prasmingų tarybinių tradicijų įtvirtinimui, turiningo ir įdomaus žemdirbių poilsio organizavimui. Tokiuose ūkiuose nesunkiai prigyja jauni žemės ūkio specialistai, lengviau komplektuojami mechanizatorių bei gyvulininkystės darbuotojų kadrai, o tuo pačiu sėkmingiau sprendžiami ir gamybiniai klausimai. Be abejo, ateltyje reikėtų sutelkti dėmesį, sprendžiant kultūros įstaigų kadro paruošimo problemą, kad daugiau jaunuolių būtų nukreipiami mokytis su ūkiu stipendijomis į kultūros profilio mokyklas.

Kovo 28—30 dienomis organizuojamas svarbus renginys — Anykščių rajono kultūros dienos Panevėžio mieste, skirtos V. Lenino gimimo 110-ųjų metinių ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-mečio jubilėjų. Tai atsakinga rajono meninių pajėgų apžiūra besiruojant artėjančiai respublikinei Jubilėjų dainų šventei.

Anykščių rajono kultūros dienos Panevėžio mieste ruošėsi apie tūkstantį dainininkų, šokėjų, muzikantų, skaitovų ir liaudies menininkų. Šiame renginyje dalyvaus 17 koncertinių grupių, jungiančių apie 700 meno saviveiklininkų.

Anykščių rajono kultūros dienas Panevėžyje numatoma pradėti kovo 28 dieną Panevėžio dramos teatre tradiciniu literatūriniu Anykščių vakaru. Sekančią dieną bus surengtos liaudies menininkų K. Čaikausko, J. Kazlausko, A. Bivainienės, J. Tvardausko, o taip pat meninės fotografijos parodos. Anykščių mėgėjiškos kino studijos „Versmė“ kinematografininkai maloniai pakvies panevėziečius į kino filmų peržiūrą.

Dauguma koncertinių grupių penktadienį ir šeštadienį koncertuos Panevėžio dirbančiųjų kolektyvuose, domės miesto kultūrinio gyvenimo, susipažins su panevėziečių gamybiniais pasiekimais.

Kovo 30 dieną Panevėžio sporto rūmuose įvyks baigiamasis Anykščių rajono kultūros dienų koncertas.

Manome, kad pasiekimas kultūros ir meno lobiais bus tvirtu draugystės ir tolesnio anykštėnų ir panevėziečių bendradarbiavimo laudu, kad tai paskatins ir anykštėnus, ir panevėziečius naujais užmojais, dar našesniai dirbti.

Anykštėnų kultūros dienos apylinkėse

TRAUPIS

Koncertu Traupyje buvo pradėtos Anykščių miesto kultūros dienos rajono apylinkėse, skirtos V. Lenino gimimo 110-osioms, Pergalės prieš fašistinę Vokietiją 35-osioms ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-osioms metinėms pažymėti. Į pirmąjį koncertą, įvykusį praėjusį penktadienį „Vienybės“ kolūkio salėje, gausiai atsilankė Traupio apylinkės gyventojai.

Atvykusius svečius traupiečių vardu nuoširdžiai pasveikino apylinkės LDT vykdomojo komiteto pirmininkas B. Pilkauskas. Juos pagerbdami šeiminingai apjuosė tautinėmis juostomis.

Įžanginėje kalboje LKP Anykščių rajono komiteto instruktoriaus V. Pupekis apylinkės žmonėms papasakojo apie Anykščių revoliucinę praeitį ir anykštėnų laimėjimus ūkinėje statyboje bei kultūrinėje veikloje, pasiektus Tarybų valdžios metais.

Gilų įspūdį traupiečiams paliko Anykščių kultūros rūmų meninė programa, kurioje pasirodė J. Pustelnikovo vadovaujamas estradinis ansamblis ir St. Bilevičienės vadovaujamas pramoginių šokių kolektyvas „Vėrnetas“.

B. Butkus

SURDEGIS

Gražių šventinį vakarą Surdegio kolūkio žemdirbiams padovanojo Anykščių miesto kultūros dienų apylinkėse dalyviai. Mitašūnų kultūros namuose koncertavo Buitinio gyventojų aptarnavimo kombinato pučiamųjų orkestras, vadovaujamas J. Iešmanavičiaus. Statybinių medžiagų kombinato folklorinio ansamblio, kuriam vadovauja A. Augulienė, programoje skambėjo liaudies dainos, senoviniai rateliai ir žaidimai. Už turtingą programą saviveiklininkams žemdirbiai negailėjo karštų plojimų.

Nuoširdų padėkos žodį miesto kultūros dienų dalyviams tarė Surdegio apylinkės LDT vykdomojo komiteto pirmininkė Birutė Tvaskaitė ir įteikė atminimo suvenyrus.

B. Romaltė

DAUJOCIAI

Anykščių miesto kultūros dienų apylinkėse proga praėjusį sekmadienį „Aušros“ kolūkio Daujočių kultūros namuose koncertavo Statybos ir remonto valdybos estradinis ansamblis, „Vėrnetas“ pramoginių šokių šokėjai.

Nors koncertas iš anksto nebuvo paskelbtas apylinkės žmonėms, tačiau prigužėjo pilna salė. Susirinko kolūkiečiai ir mokytojai, suvažiavo net iš toliau mašinomis. Jie klausėsi Statybos ir remonto valdybos estradinio ansamblio koncerto.

Aušriečiai liko dėkingi dainininkams Aldonai Cholinai ir Olgai Vaitenkovai, kurios suteikė mums džiugių akimirkų. Maloniai nuteikė muzikinę grupę, jos vadovo Broniaus Petroko išradingumas.

J. Danilavičius

SKIEMONYS

Praėjusį šeštadienį vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ ir Tarptautinės statybos organizacijos saviveiklininkai koncertavo Skiemonių apylinkės kultūros namuose. Į šių kolektyvų saviveiklininkų pasirodymą gausiai susirinko Skiemonių, Cerniachovskio, M. Melnikaitės kolūkių žemdirbiai.

Susivienijimo mišrus choras, vadovaujamas R. Gižinsko, atliko lietuvių ir rusų kompozitorių dainas: „Tarybų Lietuvai“, „Jūra“, „Statybinių daina“, „Valio, dalgi!“ „Kur giria žaliuoja“ ir kitas.

Siltai žiūrovų sutikla Tarptautinės statybos organizacijos kaimo kapela pagrojo „Piršlio maršą“, „Senovinį valsą“, „Polka linksmoji“ ir kitus. Karštų plojimų susilaukė šios organizacijos solistai R. Kirvelis ir J. Simoliūnas, atlikę „Neša vyras algą žmonai“, „Pasakoriai“, „Tabalonės“ ir kitas dainas.

Skiemonių apylinkės kolūkių valdybų vardu saviveiklininkams karštai padėjo už turtingai atliktą programą ir jų vadovams įteikė atminimo suvenyrus M. Melnikaitės kolūkio pirmininkas D. Krikštonis.

B. Milaševičius

KAVARSKAS

Anykščių miesto kultūros dienų rajono apylinkėse maršrutas šeštadienį į Kavarską atvedė Respublikinės dainų šventės kandidatus — Anykščių kultūros rūmų kaimo kapelą, vadovaujamą Vytauto Siaučiūno. Koncerte skambėjo papuliarius liaudies bei lietuvių kompozitorių kūriniai. Siltai plojimais kavarskiečiai dėkojo programos vedančiajam R. Stelmokui, instrumentalistams J. Pustelnikovui, B. Grigui, P. Ziukui, kitiems saviveiklininkams. Nemažiau šilto priėmimo sulaukė su kapela koncertavęs Kultūros rūmų vyrų ansamblis (vadovąs Stasys Saurusaitis). Svečiams iš Anykščių jaunieji kavarskiečiai įteikė gėlių.

A. Zajankauskas
Kavarsko zonių kultūros namų metodininkas

„Didžiojo gyvenimo puslapiai“

Į Troškūnų miesto biblioteką rinkosi VII klasės moksleiviai su klasės vadove M. Klimanskiene, kur buvo prarastas žodinis žurnalas „Didžiojo gyvenimo puslapiai“, skirtas V. Lenino gimimo 110-osioms metinėms.

Sio žurnalo vedantieji B. Vedeikaitė ir V. Aviža trumpai supažindino su V. Lenino — Komunistų partijos įkūrėjo, viso pasaulio darbo žmonių vado gyvenimo ir veiklos puslapiais. Moksleivė J. Siaučiūnaitė perskaitė ištrauką iš I. Pečernikovos knygos „Sirdies kilnumas“. I. Laužikaitė, J. Avižaitė ir D. Putrimaitė skaitė ištrauką iš rusų klasikinės literatūros, kurią labai mėgo V. Leninas, iš I. Turgenevo „Medžiotojų užrašai“, L. Tolstojaus „Karas ir taika“, M. Gorkio „Motina“.

Susidomėję moksleiviai iš klausė V. Lenino veiklą apžvalgos „Pasaulis mena V. Leniną“, kurią perskaitė Troškūnų bibliotekos vedėja J. Stapulionienė.

S. Baronaitė

TSRS liaudies ūkio pasiekimų parodoje

KELIAS Į PUIKIĄ KOKYBĘ

Teminėje parodoje „Puičios kokybės bulvių gamybos didinimas su mažiausiomis darbo sąnaudomis“, atidarytoje TSRS LOPP, parodoje mechanizuoto bulvių auginimo technologija, naudojama įvairių šalies zonų ūkiuose. Svarbiausia bulvių gamintoja Rusijos Federacijoje — Briansko sritis. Čia bulvės auginamos 175 specializuotose ūkiuose, juose organizuota daugiau kaip 900 bulvių auginimo grandžių. Bulvės sodina ir kasa kompleksiniais būriais, taikoma praktikoje patikrinta agrotechnika, srautinė kasimo sistema.

Paroda taip pat supažin-

dina su pramonės gaminių mašinų kompleksu bulvių auginimui visiškai mechanizuoti.

Specialistai sudomins rekomendacijos, kaip kompleksškai mechanizuoti bulvių auginimą, kurias siūlo RTFSR, Ukrainos, Baltarusijos ir kitų šalies respublikų bulvių ūkių mokslinio tyrimo institutai.

SEKTINI PAVYZDŽIAI

Apie galimybes didinti grikių ir sorų derlingumą iškalbingai pasakoja TSRS LOPP „Grūdų“ paviljone organizuotos apžiūros eksponatai. Iš tolimo Primorės krašto grikių pėdus atsiuntė Chorolskio tarybinis ūkis. „Primorskaja mestnaja“ veislės grikių čia duoda po 25 cent grūdų 290 hektarų plote. Darbo sąnaudos centneriui grikių neviršija 0,45 žmogaus valandos. Cernigovo srities „Cervona zirka“ kolūkyje iš hektaro gauta po 21 centnerį Viktorijos veislės grikių.

(TASS-ELTA)

KOLEKTYVINIS DARBAS

2 psl. 1980. III. 27

Mokyklos ir šeimos šventė

Moksleivių darbinio auklėjimo ir profesinio orientavimo klausimai buvo išsamiai aptarti mokyklos ir šeimos šventėje, kuri šeštadienio popietę įvyko Svėdasų kultūros namuose.

Pranešėjas Svėdasų vidurinės mokyklos direktorius A. Bimba apžvelgė darbo įėgos išteklių būklę, kadru problemas mūsų rajone, supažindino susirinkusius moksleivių tėvus su masinėmis profesijomis, kurias pasirinkę moksleiviai būtų labai reikalingi Svėdasų apylinkės ūkiams. Kaip pabrėžė pranešėjas, Svėdasų vidurinėje mokykloje organizuojami įvairūs profesinio orientavimo klausimams skirti renginiai, moksleiviai nuo jaunų dienų pratinami prie darbo, jie aktyviai dalyvauja darbo ir poilsio stovyklo-

se, talkininkauja žemdirbiams. Todėl daugelis moksleivių vėliau noriai renka darbininkiškas profesijas, grįžta dirbti į gimtuosius ūkius. Sėkmingai dirba Svėdasų kolūkyje Valentinas Neniškis, „Aušros“ kolūkyje — Egidija Grizaitė ir kiti svėdasiečiai moksleiviai, užbaigę Lietuvos žemės ūkio akademiją.

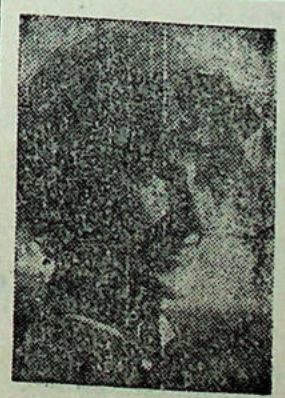
Apie tėvų pareigas auklėjant jaunąją kartą kalbėjo „Aušros“ kolūkio sandėlininkas Vladas Džiugelis. Moksleivių darbinio auklėjimo reikšmę savo pasisakyme apžvelgė Svėdasų vidurinės mokyklos darbų mokytojas Jonas Gineika. Mintimis apie darbo ir buitės sąlygas, kurias dabar suranda ūkiuose jaunieji specialistai, apie nuolat besikeičiantį kaimo vaizdą dalijosi „Lenino ko-

lu“ kolūkio pirmininko pavaduotojas politiniam masiniam darbu Vytautas Bagdonas ir Svėdasų kolūkio pirmininko pavaduotoja gamybos reikais Janina Dilienė.

„Lenino keliu“, Svėdasų „Aušros“ ir „Už taiką“ kolūkių nariams, geriausiai auklėjantiems savo vaikus, buvo įteiktos šių ūkių dovanos.

Mokyklos ir šeimos šventės dalyviai sveikino pionieriai, koncertą atliko Svėdasų vidurinės mokyklos saviveiklininkai. Kultūros namų foje veikė moksleivių bei pedagogų rankdarbių, mezginių, dailės kūrinių paroda.

V. Balčiūnas

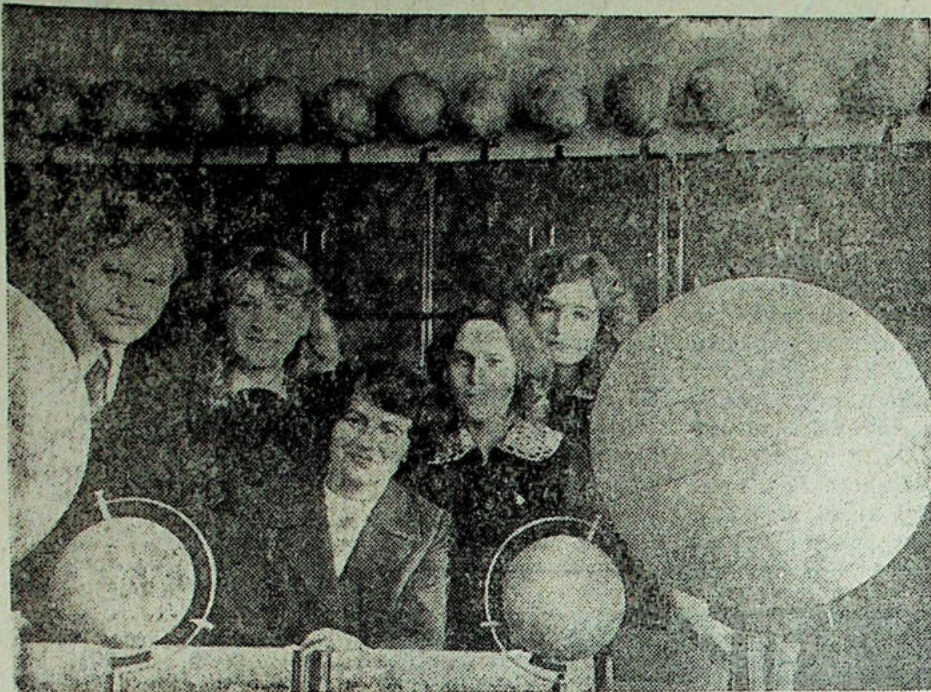

Daug gabaus jaunimo dirba Klaipėdos „Baltijos“ laivų statykloje. Genovaitė Jaunciemienė atėjo baigusi profesinę technikos mokyklą. Dirbo suvrintojai, vakarais mokėsi. Baigė Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto Klaipėdos vakarinį fakultetą ir dabar dirba vyresniąja meistre.

NUOTRAUKE: Genovaitė Jaunciemienė.

B. Aleknavičiaus (ELTA) nuotr.

TSRS liaudies mokytoja

Vilniaus pedagoginio instituto auklėtinė Eugenija Vingrienė jau dvidešimt šešerius metus dirba pedagoginį darbą Anykščiuose. Retas anykštėnas jos nežino. E. Vingrienė — puiki pedagogė, partijos rajono komiteto narė, moterų tarybos pirmininkė. LTSR nusipelnusi mokytoja, Darbo raudonosios vėlavos ordininkė už ypatingus nuopelnus mokant ir komunistiškai auklėjant moksleivius pirmąją respublikoje suteiktas TSRS liaudies mokytojos garbės vardas.

NUOTRAUKOJE: Anykščių antrosios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Eugenija Vingrienė su abiturientais, mokslo pirmūnais (iš kairės) G. Šimkūnu, D. Pajarskaite, A. Petronyte ir S. Makauskaite. A. Dillo (ELTA) nuotr.

Paauglystė! Tai nerimas ir didelį pasikeitimų laikotarpis vaiko gyvenime. Paauglystė prasideda 11–12 ir tęsiasi iki 14–15 metų. Todėl, trunka 2,5–3,5 metų. Tą laikotarpį neretai vadina „pereinamuoju“, „sunkiu“, „kritiniu“. Gal todėl, kad tuo laiku iš pagrindų persiformuoja visas vaiko organizmas, gimsta formuojasi naujos psichinės savybės. Tai vaikystės pabaiga. Iš vaiko formuojasi suaugęs. Vaiko organizme tuo laiku ypač sutensyvėja visų endokrininių liaukų veikla, pradeda intensyviai vystytis antriniai lytiniai požymiai. Tai turi įtakos ir aukštajai nervinei veiklai.

Sutrinka santykis tarp judinimo ir slopinimo. Pradedama vyrauti jaudinimas. Per kraštus paaugliui liejasi ne realizuota energija. Ją galima pastebėti visur: paauglio išorėje ir elgesyje. Paprastai paauglių klasėse pamokos baigiasi „sprogimu“. Plačiai atsidaro klasės durys ir pro jas su riksmu, juoku ir klyksmu veržiasi berniukai ir mergaitės. Visi kur tai skuba, bėga, ką tai šaukia. Juos sulaikyti sunku. Savo triukšmingumo jie nepastebi, nepastebi veržlumo, nejaucia per daug garsaus savo juoko ir šauksmo. Paauglio supratimu tai normalu ir čia nieko ypatingo nėra. Karstymasis po medžius, ant stogų, šokinėjimas per tvorą, griovius — viskas jiems atrodo taip ir turi būti.

Tuo laikotarpiu tarytum sutrikusi vaiko lygsvara. Atsakomosios reakcijos į dirgiklius būna neadekvačios, tai yra, į silpną dirgiklį reakcija gali būti labai audringa ir, priešingai, į stiprų dirgiklį atsakomoji reakcija gali būti labai silpna. Visas vystosi tarsi priešinga kryptimi tam, kas buvo iki šiol, kuo vaikas gyveno, prie

ko buvo įpratęs, ką buvo pamiręs, ką suvokdavo, suprasidėjo. Jaudinimasis paliečia motorines žievės zonas, dėl to paaugliai, ypač berniukai, labai juda, daro daug nereikalingų judesių. Kalbėdami jie judina rankas, kofas arba juda visu liemeniu. Mergaitės dažnai jaučia skausmus širdies plotė, sutrinka širdies ritmas, kartais atsiranda dusulys, pabąla bei parausta veidas.

Paaugliai kalba labai neroriai. Jų atsakymai į klausimus dažnai būna trumpi, lakoniški. Norint gauti iš jų išsamų atsakymą, pateiktą klausimą, reikia klausiti papildomai.

Paaugliams labai greitai kinta nuotaika: iš didelio džiaugsmo pereina į liūdesį ir atvirkščiai. Mergaitės gana dažnai be priežasties (ar mažiausiai priežasties esant) pradeda verkėti.

Tuo laikotarpiu labai kinta vaikų santykiai su suaugusiais žmonėmis. Ypač su tėvais ir mokytojais. Jei vaikas stengiasi pamėgdžioti suaugusį, „taip sako mama tėtis, mokytojas, — vadinausi, taip turi būti, taip gerai“, o tuo tarpu paauglys, atrodo, nori, kas bebūtų, kuo daugiau skirtis nuo suaugusio. Bet ir tai normalu. Juk paauglystė — tai perėjimas iš nerūpestingos, priklausomos vaikystės į atsakingą ir sudėtingą suaugusio žmogaus gyvenimą. Vaikas pradeda kritiškai vertinti suaugusiųjų elgesį, pradeda jais gūsių elgesį, pradeda jais netikti. Ypač jei suaugusiųjų žodžiai, pamokymai prieštarauja jų pačių veiksams. Ypač tuo metu būna įtempti santykiai tarp mėgstamųjų girtauti tėvų ir vaikų. Juk

kalba jau eina ne apie pritaikymą, bet apie reformą, permainą. Paauglys jau daugiau siekia vadovavimo, negu globos. Šiuo laikotarpiu jie yra labai pastabūs, laukios fantazijos, trokšta žygdarbių ir pasirodymų bet kurio momentu juos atlikti. Dėl to mėgsta skaityti nuotykių ir fantastinę literatūrą.

Iškilusių gyvenime problemų paauglys nenori spresti vienu metu. Jis stengiasi jomis pasidalyti su kitais ir išreikšti jas taip, kad bend-

kalba jau eina ne apie pritaikymą, bet apie reformą, permainą. Paauglys jau daugiau siekia vadovavimo, negu globos. Šiuo laikotarpiu jie yra labai pastabūs, laukios fantazijos, trokšta žygdarbių ir pasirodymų bet kurio momentu juos atlikti. Dėl to mėgsta skaityti nuotykių ir fantastinę literatūrą.

Iškilusių gyvenime problemų paauglys nenori spresti vienu metu. Jis stengiasi jomis pasidalyti su kitais ir išreikšti jas taip, kad bend-

Zinoma, taip dramatiškai paaugliai retai kelia klausimus, bet pats tas pergyvenimas, matyt, universalus ir socialiai naudingas. Jis verčia rimtai susimąstyti apie gyvenimo prasmę, apie tai, kaip geriau pragyventi skir-

PILIETIS FORMUOJASI
ŠEIMOJE

Antonas Makarenka tvirtino, kad meilė Tėvynei įsiūpiama kartu su motinos pienu. Kitais žodžiais tariant, vaikystėje mylima tai, ką myli mama, tėtis, broliai, seserys. Anksti į vaikų gyvenimą ateina knygučių veikėjų, radijo, televizijos laidų herojų meilė ir neapykanta blogiui.

Jau ikimokykliniais metais vaikai jautrūs karo baismams, kovotojų drąsai, didvyriškumui. Meilė Tėvynei, jos didvyriams, vadams ima pradėti ankstyvoje vaikystėje.

Trejų metų Rimvydė, sugrįžęs iš mokyklos, kur buvo nuėjęs pažūrėti, kaip broliukas žyglavo „Žygio ir dainos“ konkurse, kur buvęs, kur nebuvęs vis traukia: „Uralo kalnuose slautė mūsų smarkus... Čiapajavas vedė į mūsų pulkus“. Konkurse girdėtos dainos padarė jam didžiulį įspūdį.

Penkerių metų Dainius mokosi eilėraščių „Marytė Melnikaitė“ kartu su sesute trečioje. Deklamuoja, deklamuoja ir apsiiverkia: „Man gaila Marytės... kodėl ją pakorė?“.

Nors ikimokykliniais metais patriotiniai jausmai ne-

tus tau metus. Nemirtingajam nėra kur skubėti, nėra reikalo kelti konkrečių gyvenimo tikslų.

Pastebime ir didelį paauglių aktyvumą, nukreiptą į tam tikrų vertybių įsisavinimą, suvokimą, į naujų santykių suformavimą su suaugusiais, draugais. Didelis dėmesys ir pačiam sau. Paauglys galvoja apie savo ateitį ir bando realizuoti savo ketinimus, tikslus. Aukštesni interesai, siekimai jam pasidaro lyg ir nesvarbūs, kartais jis jų net gėdinasi. Būna atvejų, kad gėdinasi gerai mokytis, būti geru. Didelis dėmesys pačiam sau, savo vidiniams psikeitimams, pergyvenimams, savo išorai. Bendravime su suaugusiais atsiranda užsispyrimas, uždumimas, padidintas jautrumas. Paauglys bijo su tėvais eiti kartu į kiną, eiti gatve su mama ir panašiai. Juk draugai gali pasakyti, kad jis vaikas.

Siame amžiuje iš esmės pakinta paauglio savimonė. Jis jau dėl savo fizinio, fiziologinio ir protinio išsivystymo save suvokia ne kaip vaiką, o kaip suaugusį. Berniukai nori būti vyrais, o mergaitės — moterimis, įeiti į suaugusiųjų gyvenimą, į pasaulį. Atsiranda didelis noras, kad ji suaugusiu laikytų ir suaugusieji, ir bendraamžiai. Jie labai nori turėti savo atskirą kambarį ir taisosi kažką panašaus kažkur palėpėje, sandėliuke, statosi palapinę...

Kadangi vaikai ir suaugusieji sudaro dvi grupes, kurios skiriasi savo elgesio normomis, pareigomis, teisėmis, tai paaugliui tenka pereiti iš vienos grupės į kitą. Bet neturi tam pakankamai gyvenimiškos patirties, nežino, kaip suaugusieji iš vaikų tapo suaugusiais, todėl paauglys, persiorientuodamas

nukelta i 4 pusl.

ra paremti samone, bet jie visada nuspalvinti pakiliomis emocijomis.

Vaikas, atėjęs į mokyklą, patenka į labai palankią patriotinio-internacionalinio auklėjimo atmosferą. Mokymo procese moksleiviai įsisavina patriotines-internacionalines pažiūras ir įsitikinimus. Užklasinėje veikloje ugdomi jų patriotiniai jausmai, nuotalkos, įgūdžiai ir pročiai. Formuojamas pilietinis elgesys.

Mokykloje patriotinio-internacionalinio auklėjimo sistema yra gerai apgalvota, paremta komunistinio auklėjimo principais.

Mokytojai ugdo meilę gimtajam kraštui, jo gamtai, žmonėms, praeičiai, tautos didvyriams, broliškoms tautoms, ugdo pagarbą viso pasaulio darbo žmonėms, nacionaliniams didvyriams. Ir vis tik įdiegti būtinas pilietines savybes kiekvienam jaunam žmogui be šeimoms nuolatinės paramos be galo sunku. Tos pačios masinės priemonės vienus vaikų nuveda pakiliai, teigiamai, kitus erzina, veikia negatyviai. Vieni vaikai pozityviai asimiliuoja aplinką — gerį priima kaip gerį, o blogį — kaip blogį. Yra vaikų, kuriuos geris erzina, o blogis glosto jų savigarbą. Negatyvių tendencijų vaikui ypač patriotinio — Internacionalinio pobūdžio renginiuose jaučiasi lyg šlapi viščiukai. Jie net replikuoja džiūgaujantių draugų, pergyvenantių pakilius nuotalkas.

Mokytojai patenkinti — daugumoje šeimų gimtąją meilę gimtajam kaimui, namui, šalia kalmo vingiuojančiam upeliui, ošiančiam šilui. Tėvai turi šimtus progų turtinti vaikų dvasinį pasaulį, ugdyti jų pilietinį brandumą.

Negaliu nepacituoti vieno tėvo pokalbio su dešimtojo sūnumi: „Tu prisimeni, sūnau, kaip vasarą mes dirbome prie kombaino? Net pietų neidavome — užkandavome duonos plutą, ir vėl prie darbo. Tu vis sakydavai: „Meskim, tėveli, juk čia pragaras“. Bet visi dirbo! Niekas nemetė darbo. Traktorininkai, tepaluoti, purvini, permirkę nuo lietaus ir prakaito, gelbėjo kiekvieną išaugintą grūdą. Darbais, sūnau, reikia mylėti Tėvynę“.

O štai kitas įsimintinas pokalbis mamos su devinto-

— Va, ūkyje dirbo visi. o apdovanojimą įteikė kolūkio pirmininkui, — išdrožė dukra ir pridūrė: — vieni dirba, kiti laurus skina!

— Galvoji, kad taip ir buvo, — užprotestavo motina, — „Garbės ženklą“ ordinas skirtas ūkio dirbantiems: man, tavo tėveliui, mūsų kaimynams. Apdovanojimą turėjo priimti seniausias kolūkio kombainininkas, bet šis atsisakė: „Tegul pirmininkas priima — jis geriau mokės padėkoti už apdovanojimą!“.

Rodas, tai paprasti kasdieniški klausimai, bet jie formuoja teisingą klasinį požiūrį į gyvenimą; o tai užtikrina jauno žmogaus pilietinį brandumą.

Tėvai su vaikais daug ekskursuoja, iškyla, aplanko partizanų žemines, paminklus didvyriams, vadams, nusipelnusiems veikėjams. Kokia tai puiki proga papasakoti vaikams, kad didieji žmonės ne tik atliko didelius darbus bei žygdarbius savo Tėvynės vardan, bet ir be galo mylėjo savo tėvus, gimtąjį namą, papasakoti, kaip jie ilgėdavosi gimtojo miesto, toli nuklydę nuo jo.

Aišku, tik didžiųjų sukrėtimų dienomis patriotiniai, pilietiniai jausmai pabunda su ypatinga jėga. Kasdieniniame gyvenime ne taip ryškiai šviečia patriotiniai-internacionaliniai jausmai, tačiau pilietinis elgesys egzistuoja.

Vakare šeima stebi televiziją, kaip Baltarusijos partizanai, šlandieninius duonos augintojus. Tėtis su penktuku sūnumi kalbasi apie šlandieninę baltarusių kultūrą, papročius, ekonomiką. Tėvelis papasakoja sūnui apie kaimynų sveikumą, nuosirdumą, draugiškumą. Sūnus klausinėja tėvelio, kaip dirba jo traktorius „Bielorusas“, ar geresnis jis už amerikonišką.

Seimoje, kad meilės Tėvynei jausmas būtų gilesnis, tyresnis, ugdoma ir neapykanta blogiui, kokiomis formomis jis nepasireiškia. Tai yra ne tik tam blogiui, kuris egzistavo praeityje: volikšasis fašizmas, buožijos išnaudojimas, siutėjusių pokario metais buržuazinių nacionalistų žvėriškumas, bet ir tam, kuris yra šalia mūsų, tiesa, daug smulkesnis, bet vis dar temdantis mūsų šlandieną.

Laimingi tie vaikai, kurių auklėjimo mokyklos ir tėvų patriotinio-internacionalinio tikslai ir uždaviniai sutampa. Tokie vaikai auga tiesūs ir teisingi, tikri gimtojo krašto ir didžiosios Tėvynės patriotai.

J. Danilavičius
Aulelių pagalbinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas

Mintys apie vaikus

⊗ Tėvai myli savo vaikus nerimastinga ir atlaidžia meile, kuri juos gadina. Yra ir kita meilė, atidi ir rami, kuri juos daro laimingais.

D. Didro

⊗ vaikus auklėti — ne medų laizyti.

Ukrainiečių patarlė

⊗ Vienas medis — ne miškas, vienas vaikas — ne žmogus.

Kazachų patarlė

⊗ Rūpinkimės pirmiausia tuo, kad mūsų auklėtinis tap-

tų žmogumi tikrąja šio žodžio prasme.

N. Cernyševskis

⊗ Nuo nieko nepriklauso, kokie vaikai gimsta, bet mūsų valioje tai, kad, teisingai auklėjami, jie taptų geresniais.

Plutarchas

KOLEKTYVINIS
DARBAS

3 psl. 1980. III 27

PAAUGLYSTĖS METAI

atkelia iš 3rusl.

nuo vietų elgesio normų į kitas, dažniausiai pradeda nuo išorinio suaugusiųjų elgesio (dažniausia menkavertio ar net blogo, juk taip daro suaugę, būtent, rūkymo, išgėrimo, keiksmažodžių, akių dažymo, nagų lakavimo, įvairių žiedų ir blizgiųjų nešiojimo ir pan.). Be to, norėdami išsiskirti iš kitų, vaikai ir rengtis stengiasi kitaip, kad aplinkiniai asmenys į juos atkreiptų dėmesį. Neretai griebiasi mados kraštutinių. Jam viena svarbu: pabrėžti, parodyti, kad jis ar ji savarankiškas, kad suaugęs ar suaugusi, kad jis ar ji jau ne vaikas. Dažniausia tik vėliau paauglys siekia būti panašus į suaugusius vidinėmis savybėmis — stipria valia, drąsa, išsilavinimu, savarankišku, atsakomybe.

Paauglys jau susikuria sau idealą, bet dar nesupranta jo ir tikrovės santykio sudėtingumo bei prieštarų. Kartais jis greitai ir lengvai idealizuoja aplinkinius žmones, bet ir pats nepastebi, kaip jais nusivilia, pamatęs, kad jie ne pilnai atitinka susidarytą idealą. Todėl, jei jam paaiškėja, kad tėvai ar kiti suaugę neatitinka jo suidealiuoto vaizdinio, paauglys pergyvena nusivylimą, atitinkamai protestuoja.

Paauglys įvairiais būdais siekia įtvirtinti save suaugusiųjų pasaulyje, būti pripažintas, įgyti suaugusiųjų teises. Si paauglio savybė, priklausomai nuo aplinkos (palankios ar nepalankios), gali būti ir teigiamojo elgesio, ir nukrypimo nuo normos, ir net nusikalčių psichologinis pagrindas. Jei vaikas auga šalia suprantančių ir kultūrinių tėvų, kurie nuolat ir nuosekliai didina reikalavimus jam, bet kartu plečia ir jo teises, tai dažniausiai paauglio noras įtvirtinti save pasireiškia

siekimu geriau atlikti savo pareigas, geriau mokytis, ugdyti gabumus, dalyvauti visuomeninėje veikloje. Gaila tik, kad dažnai dėl nepakankamo tėvų bei kitų suaugusiųjų psichologinio bei pedagoginio pasirodymo, nesugebėjimo, abejingumo, primityvumo nenorima pripažinti paauglio teises į pripažinimą, slopinamas jo noras būti suaugusiu, savarankišku. Neretai didinamos tik pareigos paaugliui, bet neplečiamos jo teisės. Tokia pažiūra ir sukelia sunkumų, konfliktų. Dėl to dažnai ir pasireiškia paauglio agresyvumas, polinkis meluoti, pataikauti. To pasekoje gali išsivystyti vidiniai ryšiai tarp paauglio (berniuko ar mergaitės) ir tėvų bei mokytojų. Tuomet paauglys į suaugusius ima žiūrėti kaip į priešininkus, nepripažįsta jų reikalavimų, vertinimų, pažiūrų.

Paauglystės metais vaiko gyvenime labai svarbią vietą užima noras bendrauti su savo vienmečiais. Tai natūralus žmogaus poreikis. Paauglio pagrindinis bendravimo motyvas — tai užimti sau tinkamą vietą tarp klasiės draugų. Jei dėl kokių nors priežasčių paauglys klasiėje neturi galimybių su savo vienmečiais draugauti, būti pripažintas, tai jis ieško tokių draugų už klasiės ar mokyklos, ar savo namų sienų. Tyrimai rodo, kad net iki 92 proc. paauglių — teisėtarkos pažeidėjų, esančių mokyklos vaikų kambarių įskaitose, sudaro mokiniai, kurie klasiės kolektyve ar namuose yra „atstumti“, tai yra, kurie neturi glaudžių emocinių kontaktų su klasiės draugais. Nuo to, kokią vietą vaikas turės santykių sistemoje, atitinkamai formuosis teigiamos ar neigiamos jo charakterio savybės. Mokiniai, kurie su bendraklasiais nepalanko glaudžių kontaktų, ne tik bendrauja vieni su kitais, bet ir su kitų klasių ar šeimų „atstumtaisais“. Tokių grupių bendravimas tęsiasi dažnai

įvairiose nepageidaujamosiose vietose: kiemuose, gatvėse, parkuose. Jie dažnai prisijungia prie niekur nedirbančių ir nesimokančių paauglių.

Tose grupėse paauglys ne tik tenkina bendravimo poreikį, bet ir nori būti jų „draugu“ priimtas ir pripažintas. Nori turėti gerą (jo ir jo grupės narių supratimu) padėtį tarpusavio santykių sistemoje. Ties paaugliai pasisavina tų grupių narių santykiavimo formas, veiklos būdus ir tikslus, požiūrį į gyvenimą, visuomenę, kitus žmones, pareigą, darbą: formuoja savą dorovės normų supratimą ir t. t. Kadangi tokios grupės egzistuoja be suaugusiųjų vadovavimo, jų žinios ir kontrolių, todėl jos visuomet turi didelę galimybę nukrypti į antivisiuomeninę veiklą. Tose grupėse paprastai pradži gauna ištvirkavimas, amoralus elgesys.

Reikia žinoti, kad tikra draugystė paauglių tarpe negimsta iš karto, nes paauglys pateikia didelių reikalavimų draugui, o savo trūkumų, savo ydų nemato. Nemato, nes nesugeba į save pažvelgti iš šalies, valdyti savo elgesį, poelgius. Paaugliai kitus vertina pilniau ir teisingiau, negu save. Tuo pagrindu gimsta skriaudos, nesutarimai, išsiskyrimai. Paaugliai labai reiklūs ir greitai užsigauna. Bet jie moka ir branginti draugystę. Dėl to jų draugystė dažnai labai jausminga, pilna įvairių pergyvenimų. Kadangi paaugliai vienas kitam kelia įvairius reikalavimus, tai tuo pačiu ir auklėja vienas kitą.

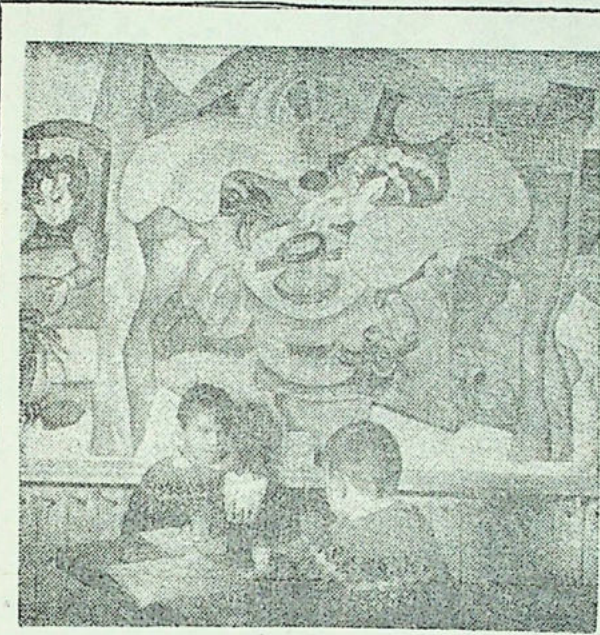
Daugumai paauglių tame amžiuje mokykla darosi patrauklesnė. Čia jie gali bendrauti tarpusavyje, sportuoti, nes domisi sportu, mielai patys įsijungia į įvairias varžybas. Tačiau aktyvus sportuoti — noras pasižymėti, pirmauti, išsiskirti iš kitų. Net pats mokymasis nuo to neretai nukentėja. Dalis paauglių į mokymąsi ima žiū-

rėti labai lengvabūdiškai. Kartais net priešiška nusiteikia mokymo atžvilgiu. Dėl mažos gyvenimiškos patirties, būtinumo ir noro save įtvirtinti šiandien, kai kurių paauglių, ypač berniukų, interesai nesutampa su mokyklos, tėvų reikalavimais, nes mokymasis jiems „kliudo“ laisvai leisti laiką su draugais, užsiimti kita jėms patinkama veikla. Dažnai gi tame amžiuje vaikai „mokymosi“ turinį išplečia. Atsiranda noras įsigyti žinių savarankiškai, tiksliai iš viešosios srities ar dalyko. Todėl gali mokytis siekti žinių ne per pamokas, o savarankiškai, sėdamas tai su profesiniais ketinimais. Žinant tą požiūrį į mokymąsi pasikeičia, tai didinant reikalavimus, galima paauglius ne tik sudominti mokymusi, bet ir nukreipti juos siekti reikalingų žinių savarankiškai, ruošti save atečiai, nors paauglys ir labai

pasinėres dabartyje. Tai ir padės paaugliui kokybiškai pakilti į naują asmenybės vystymosi etapą. Reikia siekti, kad paauglys reguliariai ilsėtųsi, miegotų, dirbtų, griežtai laikytųsi atitinkamo dienos režimo.

Sis periodas iš tėvų, klasių vadovų reikalauja takto, dėmesio, mokėjimo laiku ateiti paaugliui į pagalbą labai sudėtingame, svarbiame ir atsakingame jo gyvenimo laikotarpyje — paauglystėje. Juk vaikas pirmą kartą rimtai susimąstė apie save ir bando ne tik „pažinti“, bet ir „suformuoti“ save. Nuo čia prasideda beveik visų žmonių tolimesnis kelias į gyvenimą. Ir labai svarbu, ar vaikas toliau eis gėrio keliu, ar ydų. Todėl paauglystės laikotarpį kartu su Z. Z. Ruso galime pavadinti „ant-ruoju gimimui“.

J. Markuckas
Mokytojas

Klaipėdos mažiesiems įrengta jauki kavinė „Du gaideliai“.

B. Aleknavičiaus (ELTA) nuotr.

Gera ir smagu bendrabutyje

Bendrabutis — antrieji mūsų namai. Čia mes gyvename, mokomės. Ypač gražiai praleidžiame laisvalaikį: rengiame knygų apžvalgėles, susitikime su įdomiais žmonėmis. Labai dažnai mus aplanko mūsų laukiami svečiai. — Troškūnų vidurinės mokyklos mokytojai. Pas mus svečiavosi mokytojai O. Bartulytė, E. Adomaitienė, A. Vištiejūnienė, J. Bernadišius. Jie mums papasakojo savo kelionių įspūdžius. Labai mėgstame naujų knygų apžvalgėles, kurias pravedame patys. Mums visada maloniai talkininkauja Troškūnų vidurinės mokyklos bibliotekos vedėja St. Bernadišienė. Susipažįstame su naujomis knygomis, jas skaitome.

Bene pats gražiausias vakaras mūsų bendrabutyje — Kovo 8-sios minėjimas. Pas mus atvyko Troškūnų vidurinės mokyklos mokytojai. Turėjome svečią „Gimtosios žemės“ kolūkio pirmininko pavaduotoją A. Staikūną. Svečias įdomiai papasakojo savo kelionės po Vietnamą,

Birmą įspūdžius. Žiemos atostogų metu grupė mūsų bendrabučio mokinių lankėsi Karpatuose. Turistinės kelionės dalyvės B. Gražytė ir G. Blažytė papasakojo ekskursijos įspūdžius. Bendrabutyje mes jaučiame kaip namuose. Už visą jausmą mes esame dėkingi bendrabučio auklėtojai mokytojai E. Einorienė. Ji mumis rūpinasi kaip savo vaikais, nori, kad mes visada būtume linksmi, kad mums nieko netrūktų.

D. Masilionytė
Troškūnų vidurinės mokyklos bendrabučio tarybos pirmininkė

Anykščių rajono sportinis-techninis klubas Svėdasuose organizuoja motociklininkų ir šoferių mėgėjų kursus.

Norintieji mokytis renka šiu metų kovo 29 d. 12 val. Svėdasų kultūros namuose.

STK viršininkas

ANTANUI SLIZIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytėi. ATI administracija ir profsąjunginė organizacija

SPORTAS

Žiemos sporto žaidynėse

Kovo 21—22 d. d. Tytuvėnuose (Kelmės rajonas) vyko respublikos kolūkių ir tarybinių ūkių finalinių žiemos sporto žaidynių dvipūdės geros kilmės, šaškių bei stalo teniso varžybos. Šiose varžybose dalyvavo ir mūsų rajono Elmininkų eksperimentinio ūkio bei K. Staro kolūkio stalo tenisininkai. Pasirodė labai sėkmingai. Elmininkai, aplenkę varžybų šeimininkus bei Plungės rajono komandą, tapo šių metų žaidynių nugalėtojais. K. Staro kolūkio stalo tenisininkai, pralaimėję Jonavos rajono „Auksinės varpos“ kolūkio žemdirbiams, iškovojo antrąją vietą. Dvipūdės geros kilmės ir šaškių varžybose į finalą mūsų rajono žemdirbiai nepateko.

Pasibaigus šioms varžyboms, buvo paskelbta, jog 1980 metų respublikos kolūkių ir tarybinių ūkių žiemos žaidynių nugalėtojais bendrakomandinėje įskaitoje tapo varžybų šeimininkai. Antrą vietą iškovojo praėjusių metų šių žaidynių nugalėtojai anykštėnai. Trečiąs liko Vilniaus rajono žemės ūkio darbuotojai.

R. Kastečka

Redaktorius ST. VINCIONAS

Reikalinga

Anykščių ATI reikalingi: autobusų vairuotojai, konduktorės, liutojais, kalvis, santechnikas, valytoja, takuotojos, dispečerė, dažytojas.

Kreiptis į kadru skyrį, arba skambinti telefonu 5-23-72. Administracija

STASIUI SLIZIUI
Nuoširdžiai Jus užjaučiame dėl brangios mirties. „Anykščių šilėlio“ kolūkio II brigados kolūkiečiai

JOANAI KAIRIENEI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimai seseriai. Aknystos psichoneurologinio internato darbuotojai

ANGELIJAI ANDRIJAUSKIENEI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytėi. Raguvėlės tarybinio ūkio administracija

ANTANUI SLIZIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, netekus brangios mamytės. Anykščių ATI vilkių vairuotojai

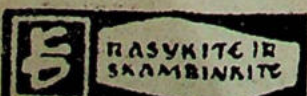
ANTANUI SLIZIUI
Giliaus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytėi, nuoširdžiai užuojautą reiškia Nakučiai, Atkočiai, Pauliukai, Tarabildos, Gaigalai, Vilimai, Bartuševičiai.

ŽINIOS

APIE BENDRĄ PIENO GAMYBĄ IR PRIMELZIMĄ IŠ KARVĖS 1980 m. kovo mėn. 17—24 d. d.

Ūkio pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1979 m.			Ūkio pavadinimas	Bendra pieno gamyba proc., lyginant su 1979 m.		
	per parą	lyginant su 1979 m.	per parą		per parą	lyginant su 1979 m.	per parą
Andrioniškis	81	6,1	—1,5	Surdegis	107	6,9	+0,3
„Anykščių šilėlis“	99	8,1	—0,2	Svėdasai	90	7,6	—1,0
„Ateitis“	69	5,3	—2,4	„Svityrus“	92	9,4	—1,0
„Atžalynas“	86	5,9	—1,4	„Už taiką“	71	4,9	—2,2
„Aukštakalnijs“	60	5,2	—3,2	„Vienybė“	92	5,1	—1,0
„Aušra“	117	6,7	+0,7	Kolūkiuose:	86	6,4	—1,3
Cerniachovskio	96	5,6	—0,5	Jakšišio t. ūkis	80	7,3	—1,4
„Gimtoji žemė“	78	6,2	—2,2	Naujasodžio t. ūkis	66	4,9	—1,5
„Gintaras“	95	7,0	—0,4	Raguvėlės t. ūkis	85	5,4	—1,0
K. Staro	85	6,1	—1,6	Staškūniškio t. ūkis	73	5,9	—2,0
Kurkliai	89	8,6	—1,1	Sodininkystės t. ūkis	105	10,9	—
„Lenino keliu“	102	10,7	+0,3	Elmininkų eksp. ūkis	90	8,0	—0,7
Levaniškis	89	9,0	—1,1	Valstyb. ūkiuose:	85	7,1	—1,0
M. Melnikaitės	70	4,3	—2,1	Aknystų pagalb. ūkis	100,6	8,9	+0,2
„Nevėžis“	127	9,9	+1,9	RAJONE:	86	6,6	—1,3
„Pirmyn į komunizmą“	81	7,2	—1,9				
„Puntukas“	60	4,6	—3,3				
Skimionys	64	3,9	—2,4				

Anykščių rajono Valstybinės statistikos Informacinė skaičiavimo stotis

PASUKITE IR SKAMBINKITE

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiškų ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективниис дарбас» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

Rinko Panevėžio spaustuva: Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvė, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir 11 162 Užsak. Nr. 449